

SAVO-KARJALAISEN OSAKUNNAN

KÄK 2/94

KUKKUU FUKSEILLE ja vähän muillekin

Lueha siekii ja pist töppöset vinnoon!

Turun yliopiston Savo-Karjalaisen Osakunnan jäsenlehti

PÄÄTOIMITTAJA

Anu Strandman

TOIMITTAJAT

Perttu Keinänen

Petteri Kiesiläinen

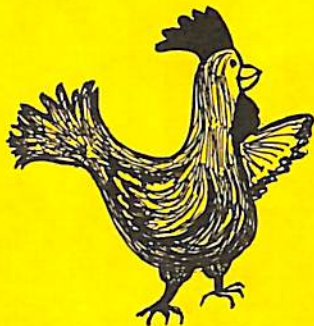
Petri Kähkönen

Minna-Liisa Myller

Kaija Pekkala

Martti Pulkkinen

Timo Raunio

TOIM. POSTIOSOITE

Savo-Karjalainen Osakunta

Rehtorinpellonk. 4-6 B

20500 Turku

☎ (921) 23 28 391

PAINOPAikka

Kirjapaino Kulma

PAINOS

800 kpl

ISSN 0786-0315

Sisällysluettelo

Miksi liittyä Savo-Karjalaiseen Osakuntaan?	4
Kai niitä järjestäjänsä syitä on, mutta ei niistä tarvitse välittää. Päätoimittaja pervoili tällaisia verukkeita.	
SKO:n reipas kerhotoiminta esittäytyy	6
Kaija Pekkala tutustui eläviin kerhoihimme, niihin hiipuneisiin kuuluvat tikka-kerho Silmipasko ja SKO:n kuolleiden urheilijoiden seura.	
Osakuntalaisen toinen luonto - korkkarirokkari tai shakettiraketti	8
Minna-Liisa Myller kietoutuu samettiin (vai kuristaa solmiolla?) seniori- ja vuosijuhlien temmellyksessä.	
Menetyksestä viisi vuosikymmentä	10
Osakunnan inspehtori prof. Martti Pulkkinen muistelee, miltä Viipuri ja muut tutut paikat Karjalassa näyttivät pikkupojan silmin. Aikaa on kulu- nut viisi vuosikymmentä sodasta ja menetyksestä.	
Kuopio - kaupunki kalakukon varjossa	14
Perttu Keinänen esittelee kotikontuaan Kuopijoo.	
Vuosikymmenten takaa	16
Tutkiva journalistimme Timo Raunio taas vanhojen Käkien kimpussa.	
Osakuntalaisen perussanasto	18
Petri Kähkönen on toimittanut uudistetun version SKO-sanastosta. Kuuluu jokaisen keltanokan varusteisiin.	
Toivo elää sittenkin	20
Timo Raunio julistaa salmiakkikossukilpailun (jälleen) avatuksi.	
Tietovisa ja muuta säälää	21
Emeritus kuraattori Kiesiläinen tarjoilee viihdepläjäyksen.	
SKO - yleissuomalainen osakunta	24
Petri Kähkönen kartoitti jäsentemme alkuperää. "Ettäkö väärän koivun takkaa, no voe tokkiinsa..."	
Reittikartta osakunnan toimistoon	26

Mikä on kissojen työtaistelu???

Naulakko.

MIKSI LIITTYÄ SAVO-KARJALAISEEN OSAKUNTAAN?

MEILTÄ LÖYDÄT: Pileistä par-kettien partaveitset, joilta sujuvat niin humpat, valssit, jenkat, mam-bot kuin kuumimmat discorytmitkin...

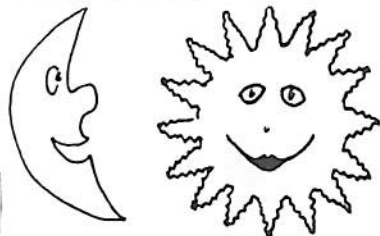
Vappuaaton joenrannan piknikiltä hehkeimmät vappuheilat, ja pikkujouluista vauhtipukit...

Kesäpäiviltä adonisten
kuninkaat...

Juhlien jatkoilta rokettilin
taitajat...

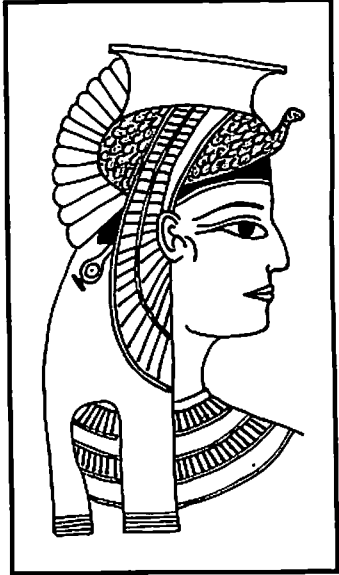
Tuommosta meiltä
löytyy, vaan vilika-
seppä vielä seuraa-
vatkin sivut!

Osakunnassa toimii myös muutamia kerhoja:

NAISTENKERHO

Naistenkerho? Sukkapuikkojen kilinää ja keskustelua parhaimmista pyykkipulvereista? Onneksi ei sentään! Joskus 50-luvulla sukkaupukot vielä kilisivät naistenkerhossa, mutta nykyään naistenkerho on täysin omistautunut vain valkoviinien maistelulle. Naistenkerho kokoontuu sunnuntai-iltaisina, n. 2-3 viikon välein, jonkun osakuntanaisen kotona. Illan aikana maistellaan ja arvioidaan kahta valkoviiniä. Viinien arviointi ei kuitenkaan ole mitään tiukkapipoisten touhua, vaan viinien ominaisuuksia mietitään yhdessä ja uusien laatusanojen keksimisessä ei mielikuvituksen käyttö ole kiellettyä. Viinien maistelun jälkeen juodaan kahvit ja syödään jotain illan emännän tarjoamaa hyvää syötävää. Illan aikana juotujen viinien hinta jaetaan osallistujien kesken. Hinnaksi tulee n. 10-20 mk / osallistuja. Ensimmäinen kerta on kuitenkin aina ilmainen!

PUNAVIINIKERHO (ChTr)

Osakunnan punaviinikerho (Chevaliers de Table Rouge) on Suomen virallisesti toiseksi vanhin punaviininmaistelukerho. Kerho on toiminut enemmän tai vähemmän aktiivisesti jo 26 vuotta. Kerho kokoontuu joka keskiviikkoilta kahdeksalta osakunnan toimiston punaisen, pyöreän pöydän ympärillä. Kokoontumisissa käy yleensä noin kymmenisen henkeä – osa opiskelijoita, osa jo valmistuneita. Tarjolla on kahta eri punaviiniä, juustoja ja leipää. Viinejä maistellaan ja arvioidaan mm. niiden väriä, tuoksua, makua ja jälkimakua, sekä yritetään tunnistaa viinien kotimaa ja merkki. Kulut jaetaan osallistujien kesken, jolloin hinnaksi tulee n. 15-25 mk osallistujalta.

MIESTENKERHO

Miestenkerho on osakunnan nuorin kerho ja niinpä sen toiminta hakee vielä miehisiä muutokseen. Kerho on kokoontunut aina tarpeen vaatiessa saunomisen ja oluen- ja makkaranmaistelun merkeissä.

Kerhojen ohella osakunnan toimintaan kuuluvat:

- viini-illat juustojen maistelun kera, hyvin usein yhdistettynä lauluiltaan
- läpi yön kestävät videoiden katselumaratonit, eli viteoyöt
- vanhan karjalaisen kyykkäpelin pelaaminen sateella, auringonpaisteella, helteellä, pakkasella, hiekalla, jäällä tai mudan peittämänä
- SKO-OPEN kyykkäkilpailun järjestäminen paikallisille ainejärjestöille ja osakunnille, osallistuminen kyykän akateemisiin MM-kilpailuihin
- päivystykset maanantaista perjantaihin klo 12-13 osakunnan toimistossa, voipi ostaa halpaa kahvia ja pullaa
- hallituksen kokoukset maanantai-iltoisin
- vappuaaton pilleet ja pikkujoulut
- osakunnan lehden KÄKin ilmestyminen kolme kertaa vuodessa
- kaikenlaiset kissanristiäiset joiden varjolla voidaan lorveksia toimistossa
- kesäpäivät jonkin kunnan vieraana jossain päin Itä-Suomea
- osakunnan arvokkaat juhlat kahdesti vuodessa, niistä enemmän seuraavilla sivuilla
- ja kaikenlaista muutakin, nyt ei vanha muista kaikkea, eli tulkaapa ite ottamaan selvää asioista

OSAKUNTALAISEN TOINEN LUONTO – KORKKARIROKKARI TAI SHAKETTIRAKETTI

Kaksi kertaa vuodessa verrareihin ja villapaitaan kääriytyneet osakuntalaiset vaihtavat tyylää ja sukeltavat silkkiin ja samettiin. Nämä merkkipäivät ovat syksyinen seniorijuhla sekä kevään korvalla vietettävä vuosijuhla. Hippaloihin osallistuminen on täysin vapaaehtoista, mutta erittäin suositeltavaa, sillä siellä paljastuu heimoveljemme ja –siskojemme salattu puoli. Kyseessä on ns. ruma ankanpoikanen –syndrooma, jonka tuloksena voimme katsella viime viikolla kumikengissä tallustelleita ystäviämme täysin uusin silmin, glamouria, glamouria.

Seniorijuhlat kuuluvat marraskuuhun yhtä erottamattomasati kuin räntäsade ja keuhkokuume. Kekkereihin kutsutaan juniorijäsenten lisäksi erikoisesti kaikki joukostamme jo poistuneet so. valmistuneet (sellaisiakin on, uskoma-tonta, mutta totta) osakuntalaiset. Pääohjelmanumerona on useimmiten kulinaarisen tiedekunnan kokous, väitöstilaisuus tai muu mukava tie-teellisuontoinen tempaus. Kulinaaria on muutoinkin oleellinen osa toimintaa, kalakukkoa ja kippurahäntää riittää. Myös musiikkitarjonta on runsasta, eikä reippaista juhlijista koostuva sekametalikuoro taatusti jätä ketään kylmäksi. Kokemuksesta voisin todeta, että paras keino kestää mekkala on liittyä mukaan.

"Virallisen" osuuden jälkeen alkavat jatkot, jotka jatkuvat ja jatkuvat ja jatkuvat, kunnes viimeinenkin hillitelmöitsijä uuvahtaa noin klo 9.00 seuraavana aamuna. Jatkoilla on esitetty vaihtoehtoista teatteria mm. Romeo & Julia sekä draama Tästä eteenpäin, sekä totalitaarisia musiikkiesityksiä. Itse kunkin todellinen salainen sisin paljastuu viimeistään siinä vaiheessa, kun discokoneisto jyrähtää käyntiin, alkoholilla saattaa olla osuutta asiaan.

Vuosijuhlaa vietämme huhtikuussa runonlaulaja Pedri Shemeikan muistopäivänä. Ensi vuonna onkin tiedossa todelliset hyperbileet, sillä aina niin nuorekas osakuntamme täyttää kunnioitettavat 70 vuotta. Juhlat alkavat ravintolailallisella, ohjelmaan kuuluu luonnollisesti reipas annos laulua ja löpinää. Ohjelmaan kuuluu myös puheita milloin kenenkin kunniaksi, tunnelma on hyvin miellyttävä ja, etten sanoisi, ylevä...

Ravitsemusliikkeestä iloinen joukko hippaloitsijoita siirtyy mahat pullottaen jatkamaan haaskan pittoa osakunnan tiloihin. Pippaloitten sisältö on pitkälti sama kuin seniorijuhlissa, tosin vuosijuhlat eivät yleensä lopu niin aikaisin. Aamun tullen syödään sillistä ja valmistaudutaan piknikille joen rantaan. Kotiin ehtii juuri ja juuri iltalypsylle.

Oman subjektiivisen näkemykseni mukaan molemmat hilleet kuuluvat yliopistonmäen monen kirjavien kekkereiden parhaimmiston. Aineksina sopivasti puoli-asiallista ja täysin asiatonta toimintaa. Asustekysymys ei suinkaan ole kuolemanvakava, helmoja ei mitailla millimetrimitalalla eikä herroja hyllytetä pikkutakin puutteen vuoksi. Hienostelu on kivaa, mutta kun opiskelijoita ollaan... Reipas mieli ja halu hillua ovat kuitenkin ne juhlijän tärkeimmät ominaisuudet. Joten TULE, NÄE, KOE:

SKO – Samettiin Kietoutunut (Solmioon Kuristunut) Osakuntalainen

Menetyksestä viisi vuosikymmentä

Viipurissa oli käyty yhden kerran kuusikymmentäluvulla isän kanssa omalla autolla pyörähtämässä. Eivät olleet korjanneet kivitalon kattoa – sama oli, joka talvisodan jäljiltä oli välirauhan aikana laitettu. Ei käyty sisällä, asuttu kun oli. Omat polttavat puutalot, kortteli on auto. Leningradissa näyttivät konepistoolin piippuakin – kartushka oli hukassa. Löytyihän se rekkakuskin piirtämämä risti, miehen pidättivät. Huonona pysyy tuo vennäin taito.

Nyt mentiin, ensimmäistä ja viimeistä kertaa uudestaan koko suku, 52 löytynyttä äijän jälkeläistä, ihmettelemään Viipurin taloja ja kun päästävät, oman kylänkin palteita ja peltoja. Mitä mahtavat viljellä? Pikkuveli kävi männäkesänä äidin kotona Kekkosten kanssa, ihme: Tuomaan talo Sakkolan Tikansaaressa on pystyssä. Vuoksenrannan oli talvisota siloittanut. Olivat nykyiset asukkaat keittäneet oikein kahvit, Stalinin Karjalaan heittämät, onnekkait, mukavat.

Parvi on taas koossa, lentänyt yhteen Brasiliasta, Singaporesta, Turusta, Haminasta, Lapinjärveltä. Topi, oikein kahden Mannerheimin ristin mies, on sairas ja toisen ristin rauha vei, mutta Vilppu ja Aatos ovat ammuskelleet tulijoita näillä tutuilla kankailla, juttua löytyy, ylenaikaa. Pasurin kankaalla on nykyään vielä sienä, kun oli niin poimivat. Juoksuhaudat näkyvät, Karjalan mänty on suoraa ja tuntemattoman sotilaan kallolle kovaa.

Matkalla kuuluvat karjalaiset laulut, naisäänät hentoina. Mieli palaa lapsuuteen: pieni poika uittamassa kaarnalaivaa kivikkoisessa Lavansaaren rantavedessä, päässään baskeri, napatappi. Vieraita, matkasaarnaaja pappilassa. Yhtäkkiä on talvi: isä puhuu muutosta Haapasaareen. Jäänmurtaja Sisu pojan edessä suurena talona, jossa on kapteeni ja ruori. Rytinä on hirveä, jää kantaa hevoset. Haapasaaressa on kauppa, ja karkkeja, Jos Martille markan antaa, hän sen heti kaupapuotiin kantaa. Puutarhassa on hyvä lukea aapiskukon kertomuksia Arvin kanssa – isän lehdessäkin on samat kirjaimet. Sakkolassa apteekkarin Eeva antaa viisivuotiaalle viettelyn omenan; aivan ihmeellisiä elimiä tytöillä.

Elämä muuttuu, kun sotilaat tulevat. Suuren pappilan isot huoneet täynnä harmaita miehiä, navetta suuria sotahevoseja, ratsulähettejä. Paniikki, meitä ammutaan, lentokone pörisee, hevonen on kuollut. Talven sodan alku parin päivän päässä – Mainilako muka. Serkku olisi pitänyt saada turvaan, aikuiset huutavat, miksi tänä, mitä rapisee, pölisee, kone kaartaa pois. Onneksi tädillä on tikkukaramelli. Äidin kanssa junaan ja Savoona. Repussa on vain rahaa: kummitäti, lotta, sanoi että vie Mikkeliin. Siinä on

linnoitusjoukkojen muonituskassa. Savusaunassa silmät kirveltävät. Paiseen puhkaisu tekee kipeää.

Jälleen kallion päällä, takaisin evakosta, huvilassa. Varo kyniä portaissa, ne räjähtävät – yksi vain löytyi. Kurkijoen saksalaiset sotilaat ovat laivassa, suklaa maistuu. Onneksi Viipurin koulussa on opetettu saksaa. Metsässä tyttö nostaa housujaan, sotilas puistaa neulasia. Matka takaisin Talikkalanmäelle on helppo hyllyllä, haavottuneita on niin monta vaunua. Junanvaihto Simpeleellä hirvittää, helppohan on rynnätä metsään aina kun pilli soi, jos on hyvä metsä. Sotilaat ovat turvallisia mutta laiskoja lyömään maihin. Aseman holvikäytävä kumisee, kun juoksee.

Isosä ja eno ovat kuolleet, toinen evakossa ja toinen lentopommista. Äijän ruumis ja enon sormi ovat vierekkäin arkuissa Kylmäkoskella. Matka, pakkanen, muutaman kerran metsään junasta, kolmatta vuorokautta Karjalan ja Varsinais-Suomen väliä. Perillä asemalla ei karjalainen raha ole voimassa: hevosskyytiä kirkolle ei saa, nahkakenkä lipsuu talvisella tiellä. Vain siunaus jäi todistamatta, maahanpanoon ehdittiin. Äiti suri, että kukat piti lainata naapurin vainajalta.

On pitkä matka kouluun kävelen, monta korttelia kaupunkia. Paluumatka kestää kauan: uuden naistenklinikan vierestä kerrostalosta on jäänyt hieno runko kiipeilyyn, betoniraudoitus sopivasti esillä. Tädin ruispuurossa on matoja. Täytyy olla uskovinaan hänen vakuutuksiaan niiden terveellisyydestä, lihaahan se oli. Täti uhkaa kotiinlähettämällä, postimerkki pylyyn. Täytyy vähän varoa. Mitä isäkin sanoisi?

Kesäloma. Suojeluskunnan yläkerrassa on ammuksia. Varkauden vartiointi hävettää, mutta kukaan ei yllätä. Nuotiossa paukkuu, ammuksiset viheltävät yli. Taisi olla vaara, olipa tullut onneksi harjoiteltua. Yöllä tuli hälytys, mutta äiti ei herättänyt. Ruudin savu on kitkerää, ikkuna kaulassa, lasia täytyy sylkeä. Missä seinä, katto, isä, äiti? Uusi hälytys. Isä vie edellisen pommin kuoppaan, ei se samaan toista kertaa. Kauhu, tästä ei enää selvitä, nyt se tappaa. Ohi meni. Kurkijoen Sanomatkin kirjoitti isoin kirjaimin kuvien kera.

Koulu väsyttää, kaverit ovat vanhoja. Pantsarlahti palaa, koulu loppuu. Parempi onkin, taitaa ryssä tulla. Lumivaarassa oli nälkä. Onneksi joku tarvitsi papintodistuksen ja toi matikan, siinä ei ole talvella matoja. Kevät oli helppo: mahla virtaa koivun lovesta pulloon, karamelliä, vatsa täynnä. Kiiskan navetta on lämmin yhteiskoululaisille. Lähtö tuli taas Elisenvaaran asemalle. Äiti saattaa, mummulle on annettu ensi luokan liput, juna tulisi etelästä. Pikkuveli on paketti. Asema täynnä sotilaita, ammusvaunuja, karjaa, evakkoja. Yhtäkkiä sotilaat ympäröivät, ajavat yhteen härkävaunuun massasta pienen palan, olemme sisällä, sullovat täyteen, juna lähtee. Pommit putoavat perään, pelottaa. Aavistamme että aseman massasta vuotaa veri. On juhannus. Synnytyks on luonnollista: härkävaunussa on hieman aina tiivistämisen varaa, lapsen voi hyvin

ponnistaa vain hiukan kyykyssä. Asemapäällikkö ammuttiin, kommunisti. Me onnelliset turvassa Kauhajoella, ruumiit navetassa.

Tullaan Viipuriin ja lapsuuden ajatus katkeaa: ovat kuulemma siirtäneet Itä-Saksasta panssarivaunuja niin etteivät mahdu talleihin. Vilppu sanoi, että ne eivät kuulemma ole hyökkäysryhmytyksessä, seurataan kyllä. Tosin meille menevän tien varrella, kuten ennenkin. Huhu oli käynyt, että ovat rakentaneet korkeita kerrostaloja meidän tontille. Mentiin vanhan koulun ympäri serkkutyttö edellä lujaa – ei ollut auki. Paljon näytti pienemmältä, maali oli säilynyt, välituntien leikit nyt jähmeät, tuulee, sataa.

Uusi naistenklinikka on myös niillä ollut sairaalana. Aatos oli viimeksi siellä omassa sotasairaalassa. Oikein ylläkäri Rauramo oli kuusikymmentä vuotta sitten ollut poikansa tulevan alaisen, kertojan, mustatukan, päästämässä Aili-äidin kohdusta. Missä on koko meidän talo? Tuolla on niiden korkeat uudet kerrostalot. Antero muistaa polun pajukon läpi. Tulkaa tänne, tässä se on. Kerrostalot ovat toisella puolella katua. Pensaikko on peittänyt puutalojen kivijalat. Sama katto on vielä kivitalossa, näyttää vuotavan, pellinpaloja peitteenä. Pienet ovat ikkunat, talo on hiljainen, valokuvia portailla, pois, pois. Äijä oli ostanut korttelin, kun bolshevikit sulki rajan. Loppuivat kauppa-asiat Pietariin, Perkjärven "tehdas" kai suljettiin. Alakerran leipomon ovi on naamioitu, pahvia, pensasta. Tasanneet ovat kadun, autolla pääsee taas. Mahtaisiko edes enää koulutie löytyä?

Suuret, leveät puistokadut – näin suuriko Viipuri oli? Kuin Euroopassa konsanaan. Hesani Espakin on pienempi. Muisti pettää, pienentää, suurentaa, muuttaa maailman. Bussi vaikeroi, matkaa kuoppaista kurauraa: tuolla meidän ensilempi syytyi, tässä tulos lastenlapset. Tuolla olin koulukodissa, oppikoulussa, ei ollut muita tyttöjä luokalla. Tuossa meillä oli konekivääri, hyvä ampuma-ala. Tuossa kaatui Aitto etenemisvaiheen aikana.

Valkjärven kirkon kivijalka on ehyt, portaat kuljettavissa, kaiteetkin on. Isoisan, äijän, haudan on oltava tässä, kirkkovaltuutettu kirkon kulmalla. Suvun päätöksellä se on juuri tässä, ovat haudanneet päälle. Kivi on kuulemma Pietarin padossa. Kukat lähelle esi-isiä. Savosta äijän kauppareessä tuli vahva usko Kannakselle, papitkin kurissa pitävä. Sodan eivät kirkkoa polttaneet, mutta rauhan savuke riitti. Olivat kyllä jo keränneet syykkeet portaalle, Vilppu näki. Konekivääri, Vilppu kirkkojärven takaa oli kiusallinen häiriö. Ei osunut, kaukaa, mutta jättivät polttopuuhat. Aatoksen bunkkeri rinteessä oli oikein hyvin suunniteltu, eivät tulleet tästä läpi.

Oma kylä lähellä kirkkoa. Viljava peltoaukea suuri kuin varsinaisessa Suomessa nyt vain ohralla, ei yhtään taloa. Parisataa asukasta rivitaloissa, meitä aikanaan vain pari kolmekymmentä. Juutalainen kesänviettäjä Pietarista pahvihökelissä, haminalaiset tunsivat kun puhuivat venettä. He olivat joka kesä käyneet kotirauniollaan, salaa.

Hilma-tädin talon kivijalkaa ei löydy paikaltaan, isot puskutraktorit naapurilla. Äijä tuli Pieterista, suomalaisen kirkon luota omaan taloon. Kapea tie lähti kujasten päästä. Kaksi taloa ryssät ovat polttaneet tämän vuosisadan puolella samalta paikalta, unohdetaan omat punikit. Pieni aukea metsässä, pienet pellot, kivijalka kasassa pellon reunassa. Liekö sitäkään?

Mutajokilaakso, luonnon ihme. Sitä eivät venäläiset ymmärtäneet. Sieltä saatiin ainoa suuri sato hirssistä koko Inkerinmaalta, samaan yltää vasta kaukana etelässä Valkovenäjän musta multa. Pajukkona pitävät koko Karjalan parasta viljelysmaata. Helsingin yliopiston kirjastossa Viipurin klassikon oman pojan, kasviopettajan monet kirjat. Ne kertovat laakson ihmeestä, viljan kasvusta, pähkinämetsästä ja etelän puista.

Uimaan Punnukseen! Muistoissa pieni järvi, ahven, verkko, isä, vene, hiekkaa, uintia, ah! Tädin munakakku odottamassa. Vesi on sama, ranta sama. Katso: järvestä on tullut peninkuuluman pitkä, kilometrin leveä, vastarannalla vaarat, taistelutantereet, ensimmäiset sodan tulien loimut, rajalla Rautu. Pietarilaiset ovat keksineet: pystyttävät betonielementtejä, lomakylää: suomalaisiltako rahat? Hiekkarannat ovat pitkät, Pietari on lähellä, kuuluu kun kuuntelee.

Pois. Pois! Unohdus on paras, itku ei auta mutta tulee. Ihmiset siellä paikalle pakkosiirrettyjä, mitä heille kuitenkaan. Sota on hävitty, maa on ryöstetty. Kummatkin esi-isät ja -äidit viideltä viimeiseltä vuosisadalta nimeltä tuttuja. Vuoksen vartha he ovat viljelleet, Pietarissa kauppaa käyneet, Viipuria asuttaneet ruotsien ja saksojen kanssa. Klassillisessa lyseossa on sivistys saatu. Meidän sukupolvemme hävisi kaiken. Sukuseura on tehnyt kirjoittajasta suvun vanhimman ja osakunta inspehtorin. Mitä vaalimme, haamujako? Ei, vaalimme historiaa oppiaksemme tulevaisuutta.

Viimeiset Vilpun rähinät rajalla: älä enää jatka, koska sota on ohi. Meille jäi häviö, vaikka multa meni. Muistot, muistelijalle tosia.

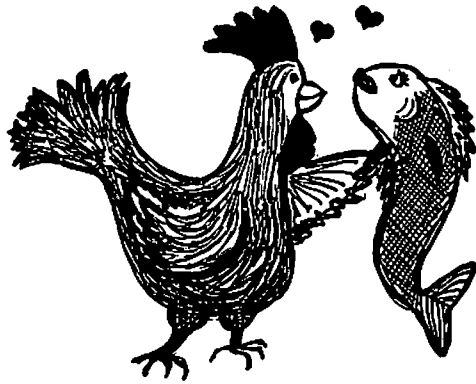
Turussa maaliskuulla 1994

Martti Pulkkinen

SKO

Inspehtori

Kuopio – kaupunki kalakukon varjossa

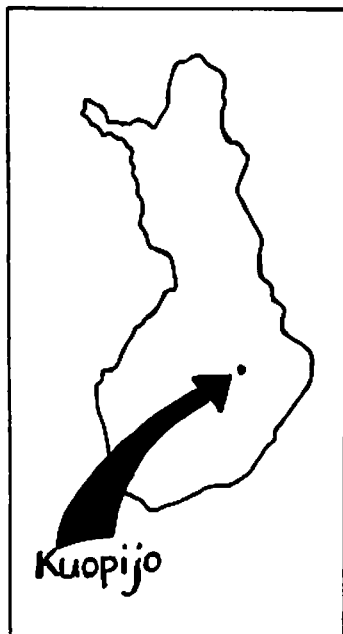
Astut sinivalkeasta bussista kadulle, jossa ohivirtaava ihmismassa tempaisee sinut mukaansa. Kävelet bussijonon ohi ja käännyt viimeisen bussin kohdalta suojatielle. Tässä kohtaa kauppakolossin varjo väistyy päästäen sinut kesäiseen auringonpaisteeseen Kuopion vilkkaalle kauppatorille. Pulut parveilevat torikojujen väleissä ja lokit kirkuvat kauempana torinlaidalla kauppa- ja kalahallin ympärillä. Laiskan oloiset rihkamakauppiat istuskelevat kojujensa laidilla ja antavat päivän kuluu. Keskemmällä toria on Jussilla menossa ankara hattukauppa. Karvalakit kelpaavat turisteille vaikka keskellä kesää. Torin puolenvälin jälkeen alkaa vastaan tulla leipomoiden kioskeiksi muutettuja asuntovaunuja. Niistä myydään lämpimiä karjalanpiirakoita, munkkipossuja, lihapiirakoita ja tietenkin kalakukkoja.

Kaupungin keskustaa ympäröi vesi kahdelta puolen, tai oikeastaan se koukkaa yhden nurkan ympäri satamasta toiseen. Kulmaukseen jää Väinölänniemen laakeat nurmikot, hiekkaranta, puistikko ja urheilupyhättö. Aivan niemenkärjessä on Kasino, perinteinen kesätanssipaikka keltavalkoisine puuseinineen ja veistettyine vuorilautoineen. Kaupunki on levittäytynyt hiljaksen peittämään koko niemen. Tarve rakentaa pusersi asu-malähiöitä ylös pitkin Puijonrinteitä, kunnes huoli luonnonkohtalosta voitti ja Puijo rauhoitettiin. Tämän vuoksi kaupungissa on laaja metsäalue keskeisellä paikalla lähiöiden ketjun ympäröimänä. Kuopiolaiset eivät pidä itseään varsinaisina kaupunkilaisina, koska useimmat heistä ovat luultavasti viettäneet varsin suuren osan lapsuudestaan alametsässä seikkaillen. Pihkatahrat pysynevätkin osana pyykkikulttuuria ainakin Kuopiossa.

Kaupunki siis otti ja karkasi perinteiseltä paikaltaan ja alkoi kasvaa pitkin Kallaveden rantaa kohden etelää. Kaupungin arkkitehdit osoittivat suunnatonta huumorintajuun nimeämällä yhden lähiöistä Petoseksi, ja mainostamalla suurella kyltillä moottoritien varressa "Tähän rakennetaan Petosta". Tähän Pieksamäen kaupunki vastasi välittömästi paikallisessa valtaohjelmassa houkuttelemalla "Tule meille asumaan, meillä rakennetaan rehellisesti". Positiivisina puolina kaupungista mainittakoon viisi kaupallista elokuvateatteria, yksi säätiöitetty, laaja ja hyvin hoidettu maakuntakirjasto,

valtakunnallinen varastokirjasto, ja torin ympärille keskitetty ravintolakulttuuri. Ai miten niin hyvä? No, ei tarvitse etsiä kovinkaan laajalta alalta, jos kaverit on hukassa.

Jos olette ihmetellyt kalakukon nykyisen virtaviivaisen muodon syntyhistoriaa, voinen paljastaa, että kyseessä on Puijonmäen profiili hiukkasen kauempaa katsottuna. Keskiverto kuopiolainen syö kalakukkoa vain noin kerran vuodessa, mutta on huomattava, että ammattipilkkijät, eläkeläiset, voivat nauttia kyseistä herkkua kahdestikin kuussa. Tämä kaunistaa tilastoja olennaisesti. Olen jopa tavannut kuopiolaisia jotka eivät pidä kalakukosta. Tosin kyseessä on yleensä ollut joku emigrantti tai hänen jälkeläisensä. Moinen tunnustus paljasjalkaisen natiivin suusta johtaisikin välittömään yhteiskunnan ulkopuolelle jättöön. Tarkoittaisi käytännössä sitä, että kukaan ei puhuisi hänelle seuraaviin kymmeneen minuuttiin, kunnes taas välttämätön pakko välittää informaatiota muitten taholta palauttaisi tilanteen normaaliksi.

Kuopio kalakukonkuoressa:

Perustettu 1782 Kustaa III:n toimesta. Väestöä nykyisin 83 000 ihmistä. Asuntoja n. 41 900, joista kerrostaloissa 26 500. Suurin työllistäjä yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut n. 43 % kaikista työpaikoista. Kunnan kokonaismenot 2405 milj. markkaa, joista sosiaali- ja terveyslautakunta kuluttaa 42 %. Kunnanvaltuuston paikat : sdp 16, kok 12, kesk 10, vasl 8, vihr 9, smp 1, lib 1, krist 2, sit 0. Kunnassa on 424 km viemäriverkostoa.

Vuosikymmenten takaa

Lehtivanhuksemme menneiden vuosien sisältöä penkova sarja on edennyt jo peräti toiseen osaansa. Tälläkin kerralla ovat kohteina vuodet 1934 ja 1964, sillä noihin aikoihin Käk kukkui varsin usein, toisin kuin esimerkiksi vuosina 1944 ja 1954.

1934

Vuoden toisessa numerossa julkaistiin lukuisten kirjoitusten ohella myös lyhyitä ja ytimekkäitä kirjallisuusarvosteluja savon murteella. Tässäpä malliksi muutamia:

"Jotuni: Kootut teokset ja Tarkiaisen esipuhe niissä
Onpa siinä ollu Tuppuraenen Tappuraesella takkuumiehenä."

"Koskenniemi: Nuori Goethe
Sii on lissee, sano itikka ku merree pissi."

"Paavolainen: Nykyaikaa etsimässä
No jopa mänj hukkaa hyvät humalat."

"Waltari: Suuri illusioni
*On se tuo rakkaos veetikoo
ketä se alakaa keekuttoo.
Kyllä se kuluttaa nenän ja huulet,
vaekka ne oesivat kuinkae suuret."*

"Kilpi: Alastalon salissa

Sitä tulloo ku hullun hevosen sontoo."

"Tolstoi: Anna Karenina

Jop on sitte sommoo

kun suap halata toese ommoo."

1964

Tämä vuosi oli siinä suhteessa Käk-lehdelle onneton, että taloudellisten vaikeuksien vuoksi jouduttiin luopumaan neljä vuotta aiemmin omaksutusta tavasta painattaa lehti kirjapainossa. Tilalle tuli halpa monistettu kirjoituskonejälki. Samalla loppui myös mahdollisuus lehden tilaamiseen, ja halukkaiden tuli tämän jälkeen ostaa Käk irtonumeroina osakunnan toimistosta. Lehden sisällönkin suhteen tapahtui muutoksia, joita numeron 3/64 pääkirjoituksessa perusteltiin seuraavasti:

"Emme tavoittele mitään kulttuuripoliittista julkaisua, vaan yritämme saada aikaan sellaisen vanhan hyvän ajan osakuntalehden, jonka tekstiä ymmärtävät muutkin kuin kirjoittajat."

Tätä hyvää periaatetta pyritään noudattamaan vielä tänäkin päivänä. Samassa numerossa oli myös kirjoitus, jossa esiteltiin osakuntaa ja sen elämää uusille opiskelijoille:

"Tulet pian huomaamaan, että osakunta on kuin toinen koti, täällä kuulet omaa murretta ja voit tavata tuttuja."

Varsin hyvin tuntuu tämänkin pitävän paikkansa vielä nykyisin. Sen sijaan täytyy kyllä todeta, ettei osakunnassa enää ole automaattia, josta saisi "50 pennin korvausta vastaan huurteenkylmää virvoitusjuomaa."

OSAKUNTALAISEN PERUSSANASTO

Osakunta vilisee kaikenlaisia merkillisiä sanoja. On inspehtoria, kuraattoria, apuisäntää, yhteistilaisuutta, kaljakaappia, seniorijuhlaa... Uusi osakuntalainen on aivan hämmennyksissään eikä vanhakaan aina ole täysin selvillä vesillä. Tätä hämmennyksen ja hampaidenkiristelyn aiheuttajaa pyrkii nyt osaltaan poistamaan tämä sanasto. Vastaavanlaisia on ilmestynyt Käessä ennenkin ja niiden tekijälle esittää tämän kirjoittaja vilpittömän kiitoksensa inspiraatioavusta.

Apuisäntä.	Kippurahännän ja kokkelipiimän lasin ohi kaateluun erikoistunut tilapäinen kyyppari.
Borneo.	Jossain Ylä-Savon ja Pohjois-Karjalan rajamailla sijaitseva seutu, jossa on eksoottisia puhelinpylväitä, pitkospuita ja itikoita.
C-talo.	Miksi tämä Turun kaupunkikuvan rumistus on suojeltu, mutta tyylikästä B-taloa (jossa SKO:kin majailee) ei? Ehkä juuri siksi.
D.	Aakkosten neljäs kirjain.
Eläkeläiskerho.	Osakunnan hallituksen täysinpalvelleiden jäsenten yhteenliittymä, jossa muistellaan usein vanhoja hyviä aikoja (ts. 80-lukua).
Fontti.	Sana, jolle yritettiin osakunnan päivästyksessä keksiä hyvä suomenkielinen vastine. Jäi yritykseksi.
Gloria Gaynor.	Kultakurkku, jonka kappale "I survive" pelasti eräänkin aamun osakunnan Tarton-matkalla.
Hallitus.	Osakunnan valmisteleva ja toimeenpaneva elin, joka kokoontuu pitkään ja hartaasti. Viroksi: home.
Inspehtori.	Sananmukaisesti yliopiston professorikuntaan kuuluva osakunnan valvoja, joka valvoo osakunnan vuosikokouksissa ja juhlissa. Edustusvirka.
Juhlat.	Ja näissähän löytyy: on vuosijuhlaa, seniorijuhlaa, hallituskaronkkaa, pikkujoulua ym. Yleisin piirre: hauskanpito. Ks. myös kohta: Pileet.
Kuraattori.	Näissäkin löytyy I ja II. Ei kuitenkaan lokainen Kuopion tori aukionalaisen parkkihallin rakennustyön aikana, vaan osakunnan pomo. Käyttää tarvittaessa punaista puunuijaa.

- Kyykkä.** Osakuntalaisten vapaa-ajan harrastus: karjalainen perinnepelejä, jossa intohimot jylläävät. Oliko tuo nyt pappi vai ei ja montako pistettä tuli tällä kierroksella? Kyllä tämäkin heitto jäällä...
- Käk.** Tupun, Hupun ja Lupun tukahtunut äännähdys ajalta, jolloin he eivät vielä osanneet lausua pitkää vokaalia. Myös osakunnan pääiänenkannattaja aina vuodesta 1930. Kolahtaa sinunkin postiluukkuusi muutaman kerran vuodessa.
- Laulu.** Esim. Maamme tai Bye bye baby. Taidelaji, jota osakuntalaiset harrastavat vaihtelevalla menestyksellä. Onnistuu parhaiten Viipurin Pyöreässä tornissa.
- Miestenkerho.** Osakunnan herrain kulttuuri-illanvietto, jossa saunalla, oluella ja makkaralla on oma olennainen osansa.
- Naistenkerho.** Nimestään huolimatta ei mikään reikäompeluseura, vaan osakunnan rouvain ja neitein valkoviinin ja herkkujen maisteluun keskittyvä iltaseura.
- Osis.** Eli tarkemmin S-Osis. SKO:n ja SHO:n välikaljakapakointia harjoittava yhteisyrittäys Yo-talo B:n alakerrassa. Osiksella järjestetään rockkonsertteja, bändi-iltoja, bileitä ym.
- Pileet.** Bileet, pippalot, bailut, hilleet jne. Rakkaalla lapsella on monta nimeä. Ja eikun joraamaan...
- Que sera.** Jollet tentissä tiedä mitä vastata, älä raapusta "Kanada", vaan kirjoita vanhan Doris Day -hitin nimi. Samalla voit testata tentaattorin kielitaitoa.
- Rakuuna.** Mutta milloin sitä saa osikselta?
- SHO.** Se Humppa Orkesteri.
- SKO.** Se Kyykkäävää Osakunta.
- TPO.** Tuntematon Porukka Oventakaa.
- TVO.** Turvakoti Vanhentuneille Ongelmalapsille.
- Ugala.** SKO:n ystävyyskorporaatio Tartossa.
- Vaakuna.** Maistuu. Myös kipsinen kilpi osakunnan seinällä. Aiheena mm. ylijäetut oravat.
- Xerxes.** Ei kuulu osakunnan metallipääkokoelmaan.
- Yes Sir, I can boogie.** Kyllä. Tanssilattia täyttyy salamannopeasti. 70-luku jyrää...

Zombie.	Voi kurotella pieniä vihreitä käsiään myös juuri sinua kohti, jos avaat osakunnan jääkaapin...
Äbo.	Kaupunki maailman laidalla.
Ämyri.	Boosteri savo-karjalaksi.
Öffen.	Nallemainen ystävyysosakuntamme Akademissa.

TOIVO ELÄÄ SITTEENKIN!

Joku saattaa muistaa vielä lehtemme numerossa 2/93 olleen tarjouksen, jossa luvattiin antaa ilmaiseksi pullo viinaa sille, joka esittää parhaat perustelut, miksi juuri hänen tulisi tuo pullo saada. Kyseessä oli korkkaamaton yksilö Alkon Salmiakkiposkenkorvaa, eli samaista juomaa, jonka myynnin eräs Kankaanniemi-niminen itkupilli oli juuri hiljattain kieltänyt.

Arvatkaapa, kuinka monta pulloanomuskirjettä osakunnan toimistolle lähetettiin määräajan kuluessa? No ei ainuttakaan! Tämä jos mikä herätti suurta kummastelua. Mieleen tuli jos jonkinlaisia vaihtoehtoja, joista kauheimpia olivat kaksi ääripään mahdollisuutta: Joko kaikki osakuntalaiset ovat tehneet joukkoraittiuslupauksen, eivätkä enää milloinkaan juo alkoholipitoisia juomia, tai sitten jäsenistömme on porukalla siirtynyt käyttämään niin vahvoja aineita, ettei viina enää tunnu missään, ja näin ollen edes ilmainenkaan pullo ei jaksaa kiinnostaa.

Kun kaikki toivo näytti jo menetetyltä, saapui toimistolle viimein yksi kirje, jossa (lähes 11 kuukautta virallisen vastausajan päättymisen jälkeen) pyydettiin kyseistä pulloa omaksi, vieläpä melko päteväntuntuisin perusteluinkin. Jäsenistömme ei siis sittenkään ole pilalla! Tämän johdosta voidaankin vastausaikaa nyt pidentää aina marraskuun 1994 loppuun saakka ja näin katsoa, kuka pystyy esittämään riittävän hyvät perustelut sille, että juuri hän on oikeutettu saamaan kyseisen pullon omakseen – siispä kirjoitelkaa. Anomuksen muoto on täysin vapaa, ainoastaan esitetyt perustelut ratkaisevat pullon kohtalon.

TIETOVISA

- 1) Mikä on mangusti?
- 2) Mikä on maanmittareiden yleisin loinen?
- 3) Mikä on Israelin eniten myyty pornografinen julkaisu?
- 4) Mitä on origami?
- 5) Mikä on Ikebana?
- 6) Mikä sapettaa enologia?
- 7) Mikä on sarjakuvatekstittäjän ajoneuvo?
- 8) Mikä on tosikuluttajan luottokortti?
- 9) Mikä on Vuoden Turvajalkine?
- 10) Mikä on panimomestarin iltasatu?
- 11) Mitä lappeenrantalainen Sammy Hagar -fani laulaa?
- 12) Mitä bluesfanit taasen laulavat?
- 13) Mitä ovat PUKamat?

1) - Yks. 3. pers. akt. indikat. imperfekti sanasta 'mangustaa' (vrt. fregatti, tärpähti, kornetti, trumpetti, ...)

2) - Mittarimato

3) - Pimstoora

4) - Hevoseen sekaantuminen

5) - Kanervan suunnittelema moottoritie

6) - Viinikivet

7) - Puhakupla

8) - Mega Visa

9) - Varmuuskumitossut

10) - Lapin Kultakutri ja Kolme Karhua

11) - "Hei Karjalast' Van Halen minä löysin"

12) - "Hei Karjalast' Jeff Healeyn minä löysin"

13) - Päivystävän upseerin varusteet

KARI SALMELAISILLE ollaan suunnittelemassa uutta ohjelmasarjaa, jossa käsitellään eri yhteisöjen ja vähemmistöjen asioita:

- Yleisurheilijoille: Piik-Kari, Mou-Kari, Verk-Kari
- Purjehduksen harrastajille: Seis-Kari, Kuuskajas-Kari
- Jalkapalloilijoille: Rank-Kari
- Puutteessa eläville: Runk-Kari
- TV-friikeille: Telk-Kari
- Pimeässä liikkujille: Fik-Kari
- Lukutoukille: Pok-Kari
- Automiehille: Lo-Kari
- Ornitologeille: Kii-Kari
- Kirkonmiehille: Luk-Kari
- Veljeskansalle: Un-Kari
- Uimareille: Uik-Kari
- Verkkokalastajille: Puik-Kari
- Ent. Neuvostoliiton "emigranteille": Loik-Kari
- Oikeustieteen opiskelijoille: Oik-Kari
- Veitsifetisisteille: Link-Kari
- Pohjalaisille: Puukkojunk-Kari
- Hellyydenkipeille pohjalaisille: Suukkojunk-Kari
- Tekstiilityöläisille: Vets-Kari
- Pojanvintiöille: Vii-Kari
- Makeannälkäisille: Tik-Kari
- Alakulttuurinuorisolle: Punk-Kari
- Shakespeare-faneille: Ti-Kari
- Sotamies Shvejkille: Pi-Kari

UUTISIA

Kirvesniemillä perheriita: Marja-Liisa käski Harrin suksia vittuun.

VIIKON SYNONYymi

Parkettien partaveitsi = linoleumien ladyshave

AFORISMI I

Ei ole Kettunenkaan kaikille Eduksi.

AFORISMI II

Kettunen käänsi taas tilanteen Edukseen.

AFORISMI III

Konstit on Monet, sanoi Claude, kun kissalla pensseliä pyyhki.

SKO - YLEISSUOMALAINEN OSAKUNTAKO?

Viime vuonna alkanutta kunniakasta perinnettä jatkaen luomme jälleen katsauksen osakunnan jäsenkortistoon ja erityisesti siihen, mistä SKO:laiset ovat kotoisin. Oi miksi, miksi jälleen - tämä huudahdus voi tuskallisesti kysyen parahtaa useammankin lukijan huulilta. Osakunnan jäsenistö on kuitenkin uudistunut ilahduttavan nopeasti ja tilanne on muuttunut toissa talvesta melko paljon. Erityisesti paineita uuden kotipaikkajakaumatutkimuksen aikaansaamiseksi on aiheuttanut osakuntaamme kohdistunut raumalaisinvaasio, joka puolestaan on saanut aikaan kiistelyä porilaisten ja raumalaisten välillä siitä, kumpia on enemmän. Nyt saadaan siis tähänkin selvyys.

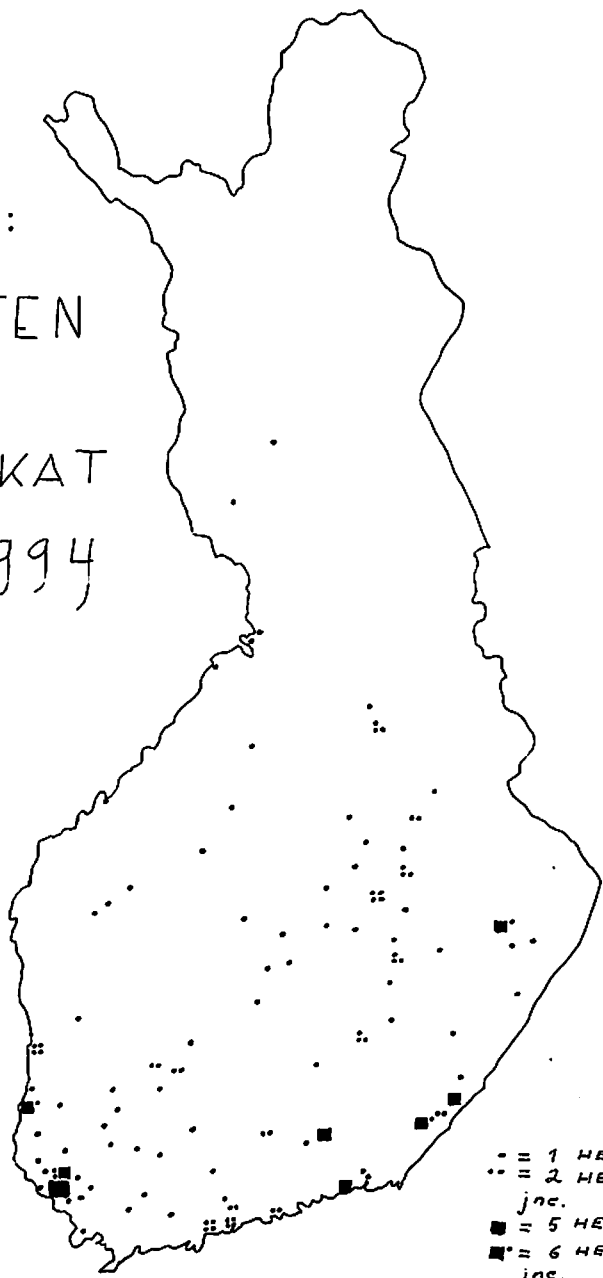
Laskentaperusteita on hieman muutettu viime vuodesta. Osakuntalaisten syntymäpaikat on nyt autuaasti onohdettu ja tällä kertaa immeiset on hajautettu Suomen kartalle kotipaikkakuntansa mukaan. Tämä on myös osaltaan aiheuttamassa jonkin verran lisämuutoksia viime vuoden tuloksiin nähden. Tämän ja viime vuoden kartat eivät ole siis täysin vertailukelpoisia keskenään, joten pitkälle meneviä johtopäätöksiä kotipaikkaisuuden muutoksista ei ole mielekästä tehdä. Kuitenkin jotakin osviittaa on mahdollista saada.

Ja sitten pitemmittä löpinöittä itse kartan kimppuun. Kuten kuvasta näkyy, SKO:laisia on lähes kaikkialta Suomesta Pohjois-Karjalasta Pohjanmaalle ja Uudeltamaalta Lappiin. SKO alkaa olla todellinen yleissuomalainen osakunta, sillä niin tasaisesti ja kauttaaltaan ympäri Suomenniemen ovat jäsenistömme kotipaikat hajautuneet. Tosin pientä lisääntyvää Itä-Suomi -painotteisuutta voi tässä kartassa olla havaitsevinaan entiseen verrattuna. Ennen kun siirrymme tarkastelemaan Suomen suurimpia SKO-paikkakuntia, ei voi olla paljastamatta Rauma-Pori -tilannetta, joka on 6-4 Rauman eduksi!

Suomen suurin SKO-kaupunki on - ja tätä ette kyllä ikinä usko - Turku, jonka ilmoittaa kotipaikkakunnakseen peräti 17 osakuntalaista. Toiseksi SKO-rikkaimpia kaupunkeja ovat Lappeenranta, Joensuu ja Rauma kukin kuuden hengen edustuksella. Seuraavasta sijasta taistelevat tasaväkisesti Itä-Suomen metropolit Kotka, Kouvola ja Imatra, joista kustakin on kotoisin viisi immeistä. Neljä henkeä on osakuntaan ilmaantunut Helsingistä, Kuopiosta, Porista ja Espoosta. Kolmen SKO:laisen paikkakuntia ovat Mikkeli, Varkaus, Kajaani ja Juankoski. Kartta kertokoon loput.

SKO:
LAISTEN
KOTI-
PAIKAT
1994

- = 1 HENKILÖ
- = 2 HENKILÖÄ
jnc.
- = 5 HENKILÖÄ
- = 6 HENKILÖÄ
jnc.
- = 17 HENKILÖÄ

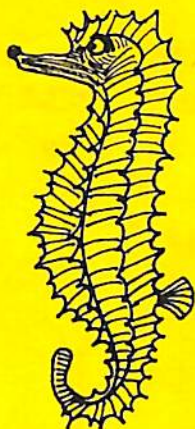
SAVO-KARJALAINEN OSAKUNTA

S-OSIS, YO-TALO B

Savo-Karjalaisen Osakunnan hallitus vm. 1994

I kuraattori	Anu Strandman	(☎ 371 686)
II kuraattori	Anu Forss	(☎ 383 863)
Pääsihteeri	Kaija Pekkala	
Taloudenhoitaja	Perttu Keinänen	
Emäntä	Johanna Tuomala	
Isäntä	Petri Kähkönen	
Sisäasiainsihteeri	Anu Jokela	
Ulkoasiainsihteeri	Timo Raunio	
Tiedotussihteeri	Minna-Liisa Myller	
Kulttuurisihteeri	Nina Näräkkä	

MITEN LIITYN OSAKUNTAAN:

1. Lehdessä sivulla 26 on reittikartta osakunnan toimistoon. Suunnista kohti S-Osista ja siellä salin perällä olevaa toimitilaamme. Osakunta päivystää maanantaista perjantaihin klo 12-13.
2. Täytä jäsenanomuslomake. Lomakkeita saat myös yliopistolla Luonnontieteiden talo I:n ala-aulassa olevalta ilmoitustaulultamme. Taulu on portaikon kupeessa, se näkökötä kohti luentosali IX:ää. Jätä täytetty lomake toimistoon päivystäjälle.
3. Juo ilmaiset päivystyskahvit.
4. Parin viikon kuluttua voit hakea jäsenkorttisi päivystäjältä. Jäsenmaksu on 20 mk, ja sillä saa ikuisuusjäsenyyden.

Tietoa osakunnan toiminnasta saa ilmoitustauluilta yliopistolla ja osakunnassa, sekä Ylioppilaslehden eli Tylkkärin infopalstalta. Parhaiten tietoa saa tulemalla päivystykseen, samalla naatiskelee edulliset päiväkahvit pullan kera.